

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO

Rok szkolny 2021/2022

Klasy: 1b, 1d, 1e, 2a, 2b, 3a

Uczący: Bernadetta Kwiatkowska

Ocena dopuszczająca (wiedza i umiejętności konieczne)

Uczeń:

- wskazuje poprawnie tytuły, imiona i nazwiska autorów oraz przynależność epokową omawianych podczas lekcji utworów literackich wymienionych w programie nauczania ;
- zna podstawy periodyzacji literatury;
- prawidłowo, chociaż w zakresie uproszczonym rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne poznane w czasie lekcji w liceum, a także gatunki poznane w szkole podstawowej;
- zna treść lektur w stopniu koniecznym (potrafi przedstawić istotne elementy akcji, najistotniejsze fakty dotyczące bohaterów) ;
- odczytuje omawiany tekst literacki na poziomie znaczeń dosłownych;
- prowadzi zeszyt do języka polskiego (dopuszczalne luki, brak systematyczności);
- wykonuje prace domowe oraz ćwiczenia lekcyjne w sposób świadczący o rozumieniu polecenia (dopuszczalne chaotyczne, niepełne, uproszczone ujęcie);
- bez błędów odczytuje na głos utwór literacki, tekst publicystyczny – z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych;
- pisze w sposób umożliwiający odczytanie;
- uważnie słucha, odtwarza cudze opinie, zachowując logikę rozumowania ich autora;
- umie sformułować stanowisko w jakiejś sprawie, próbuje uzasadniać swoje sądy;
- z pomocą odnajduje w tekście czytanych potrzebne informacje;
- czyta tekst ze zrozumieniem, określa stanowisko zajmowane przez autora – próbuje odtworzyć logikę cudzego rozumowania;
- odróżnia fakty od opinii, wiadomość od komentarza;
- potrafi postawić tezę lub hipotezę;
- poprawnie dobiera argumenty do postawionej przez siebie tezy/ hipotezy;
- dostosowuje treść i formę komunikacji do odbiorcy;
- rozróżnia style funkcjonalne polszczyzny;
- rozpoznaje rodzaje stylizacji;
- odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego;
- definiuje podstawowe pojęcia z nauki o języku poznane w czasie lekcji a także w szkole podstawowej (dopuszczalne uproszczenia);
- tworzy dłuższy tekst pisany (np. rozprawka, esej, recenzja, referat, interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji;
- przygotowuje wypowiedź (wybiera układ kompozycyjny, analizuje temat, sporządza plan wypowiedzi, dobiera właściwe słownictwo);
- publicznie wygłasza przygotowaną przez siebie kilkuminutową wypowiedź;
- zna i stosuje podstawowe elementy etykiety językowej;
- tworzy podstawowe formy użytkowe;
- komponuje wypowiedź pisemną i ustną wskazującą na podjęcie próby porządkowania myśli;
- stosuje język w wypowiedzi komunikatywny mimo licznych błędów składniowych, słownikowych, frazeologicznych i fleksyjnych;
- podejmuje rozmowę na zadany temat.

Uczeń niespełniający wymagań na ocenę dopuszczającą otrzymuje ocenę niedostateczną.

Ocena dostateczna (wiedza i umiejętności podstawowe)

Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- dostrzega przynależność gatunkową omawianych podczas lekcji utworów literackich wymienionych w programie nauczania;
- przedstawia ich problematykę w sposób poprawny merytorycznie (dopuszczalny chaos, ogólnikowość ujęcia, drobne nieścisłości rzeczowe);
- rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne i narodowe, określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości (dopuszczalna ogólnikowość ujęcia);
- wyszukuje i przetwarza informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych :
- rozumie wpływ (podstawowe konteksty) podstawowych faktów historycznych i politycznych, fundamentalnych założeń ideowych epoki na genezę oraz problematykę omawianych utworów;
- dysponuje podstawową wiedzą na temat omawianej epoki: prawidłowo definiuje kierunki w literaturze i sztuce, gatunki literackie, rozumie chronologię epoki;
- prowadzi zeszyt do języka polskiego w sposób systematyczny (dopuszczalne luki);
- wykonuje prace domowe oraz ćwiczenia lekcyjne w sposób świadczący o posiadaniu podstawowej wiedzy oraz o próbie zbudowania przemyślanej odpowiedzi (dopuszczalne niepełne, uproszczone ujęcie);
- odczytuje na głos utwór literacki, tekst publicystyczny – z uwzględnieniem podstawowych zasad ortofonii;
- odczytuje omawiany tekst literacki na poziomie znaczeń dosłownych i odnajduje znaczenia przenośne;
- pisze, uwzględniając podstawowe zasady graficznej i strukturalnej organizacji tekstu;
- redaguje samodzielnie prosty tekst argumentacyjny (w formie pisemnej i ustnej);
- czyta funkcjonalnie w celu uczenia się na poziomie znaczeń dosłownych i metaforycznych;
- próbuje czytać wybiórczo, szuka informacji na określony temat;
- rozróżnia wiadomość i komentarz ;
- rozróżnia myśli ważne od marginalnych. Gromadzi, selekcjonuje, opracowuje materiał;
- potrafi publicznie wygłaszać wypowiedź, dbając o dźwiękową wyrazistość przekazu (w tym także tempo mowy i donośność głosu);
- komponuje wypowiedź pisemną i ustną w sposób podporządkowany wobec przyjętego kryterium;
- stosuje styl komunikatywny (z dopuszczalnymi schematami językowymi);
- stosuje język w wypowiedzi komunikatywny mimo błędów składniowych, słownikowych, frazeologicznych i fleksyjnych;
- określa funkcje stylizacji w tekście;
- określa formy fleksyjne odmiennych części mowy i ich funkcje w tekście;
- rozpoznaje części mowy i określa ich funkcje znaczeniowe i składniowe;
- określa znaczenie różnych konstrukcji słowotwórczych w tekście;
- określa funkcje zdań pojedynczych i różnego typu zdań złożonych w tekstach;
- wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w tworzeniu własnych wypowiedzi;
- definiuje podstawowe pojęcia z nauki o języku;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej ;
- stosuje poprawnie ortografię (nieliczne błędy różnego stopnia), z interpunkcją niezakłócającą komunikacji;
- operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych;
- wykonuje różne działania na tekście cudzym (np. streszcza, parafrazuje, sporządza notatki);
- bierze udział w dyskusji.

Ocena dobra (wiedza i umiejętności rozszerzające)

Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dostateczną, a ponadto:

- w sposób spójny i poprawny merytorycznie przedstawia problematykę omawianych podczas lekcji utworów literackich wymienionych w programie nauczania;
- podejmuje próbę samodzielnej ich analizy oraz interpretacji na poziomie dosłownym i przenośnym;
- przedstawia odczytanie utworu w kontekście własnych doświadczeń;
- określa w poznawanych utworach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;
- rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne i narodowe, określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości ;
- krytycznie wyszukuje i przetwarza informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych;
- dokonuje przemyślanej selekcji materiału rzeczowego;
- dostrzega i rozumie:
  - a) konteksty omawianych utworów (polityczny, historyczny, biograficzny, filozoficzny) - dopuszczalne nieścisłości rzeczowe, uproszczenia,
  - b) nawiązania literackie,
  - c) związki literatury z innymi dziedzinami sztuki,
  - d) zastosowane w tekście środki artystyczne i zabiegi kompozycyjne;
- dysponuje uporządkowaną wiedzą na temat omawianej epoki: prawidłowo definiuje kierunki w literaturze, sztuce, filozofii, gatunki literackie, rozumie tło polityczno-społeczne epoki;
- potrafi samodzielnie sformułować problem, postawić tezę, zgromadzić argumenty, hierarchizować je oraz przedstawić w logicznym wywodzie (dopuszczalne uproszczenia, nieścisłości);
- uzasadnia opinie, stawia hipotezy interpretacyjne;
- wykonuje prace domowe oraz ćwiczenia lekcyjne w sposób świadczący o pełnym zrozumieniu polecenia oraz o umiejętności selekcji materiału rzeczowego;
- prowadzi zeszyt do języka polskiego w sposób systematyczny;
- aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych;
- recytuje utwór literacki – z uwzględnieniem podstawowych zasad ortofonii;
- mówi płynnie i precyzyjnie w związku z tematem z możliwością korzystania z samodzielnie przygotowanego konspektu;
- dostrzega perswazyjny charakter tekstów i mechanizmy językowej perswazji;
- uwzględnia specyfikę zarówno polszczyzny mówionej, jak i pisanej;
- sprawnie wyodrębnia w poznawanym tekście kultury istotne szczegóły, problemy, rozwija je, łączy elementy, ustala relacje przyczynowo-skutkowe, ocenia ich znaczenie;
- wskazuje powiązania pomiędzy głównymi informacjami zawartymi w tekście;
- porządkuje i hierarchizuje dobrane przez siebie argumenty, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi;
- podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie;
- komponuje wypowiedź pisemną i ustną spójną wewnątrznie, z graficznie wyodrębnionymi głównymi częściami;
- stosuje styl zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, wystarczającą leksyką;
- stosuje język w wypowiedzi z poprawną fleksją, w większości poprawnym słownictwem, poprawną frazeologią i składnią;
- stosuje poprawnie ortografię (nieliczne błędy) z nielicznymi błędami interpunkcyjnymi;
- potrafi wziąć udział w negocjacjach, dyskusjach, dostrzega kontrowersje, wyraża opinię i potrafi ją obronić.

Ocena bardzo dobra (wiedza i umiejętności dopełniające)

Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dobrą, a ponadto:

- wykazuje inicjatywę badawczą;
- dostrzega i funkcjonalnie wykorzystuje:
  - a) konteksty omawianych utworów (polityczny, historyczny, biograficzny, filozoficzny),
  - b) aluzje literackie i ich funkcje,
  - c) funkcję zastosowanych w tekście środków artystycznych i zabiegów kompozycyjnych,
  - d) obecność i funkcję toposów;
- swobodnie i funkcjonalnie operuje bogatą i uporządkowaną wiedzą na temat omawianej epoki: prawidłowo definiuje kierunki w literaturze, sztuce, filozofii, gatunki literackie, rozumie tło polityczno-społeczne epoki;
- rozpoznaje cechy języka i stylu charakterystyczne dla utworów literackich poszczególnych epok;
- twórczo i krytycznie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych;
- buduje próbki wypowiedzi silnie nacechowanych indywidualnością stylistyczną;
- w budowaniu komentarza odwołuje się do tekstu; odczytuje znaczenie metaforyczne, symboliczne;
- redaguje interpretację tekstu lub wypowiedzi/ szkic interpretacyjny;
- konstruuje komentarze do odbieranych tekstów kultury;
- redaguje wypowiedzi retoryczne, uwzględniając środki retoryczne;
- komponuje wypowiedź pisemną i ustną w sposób podporządkowany zamysłowi funkcjonalnemu wobec tematu, przejrzystą, logiczną, z pełną konsekwencją w układzie graficznym;
- stosuje styl wypowiedzi jasny, żywy, swobodny, zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, z urozmaiconą leksyką;
- stosuje język w wypowiedzi z poprawną składnią, frazeologią i fleksją, poprawnym słownictwem, świadomie i celowo operuje różnymi konstrukcjami składniowymi;
- stosuje bezbłędnie ortografię z nielicznymi błędami interpunkcyjnymi;
- prowadzi dyskusję, polemikę, negocjacje;
- przekonująco uzasadnia swoje stanowisko w rozmowie (rozumie stanowisko nadawcy).

Ocena celująca (wiedza i umiejętności twórcze)

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności z języka polskiego określone programem nauczania. Uczeń taki spełnia wymagania określone na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- dysponuje wiedzą wynikającą z samodzielnych poszukiwań i przemyśleń;
- swobodnie i funkcjonalnie korzysta ze wszystkich dostępnych źródeł informacji i samodzielnie, systematycznie wzbogaca swoją wiedzę;
- odnosi sukcesy w konkursach, olimpiadach przedmiotowych (laureat/finalista);
- jest autorem samodzielnie wykonanej pracy o dużych wartościach poznawczych i dydaktycznych;
- konstruuje interpretacje porównawcze;
- samodzielnie inicjuje rozwiązania konkretnych problemów, zarówno w czasie lekcji jak i pracy pozalekcyjnej;
- potrafi uzasadnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, będącej skutkiem nabytej samodzielnie wiedzy.

ZASADY OCENIANIA

1. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć odbywa się na bieżąco, według obowiązującej skali, tj. **celujący (6), bardzo dobry (5), dobry (4), dostateczny (3), dopuszczający (2), niedostateczny (1)**.
2. Przedmiotem sprawdzania i oceniania bieżącego są osiągnięcia ucznia nabyte i prezentowane podczas lekcji, **na przykład** w formie:
  - a) **-ustnej** wypowiedzi ucznia, świadczącej o stopniu opanowania przez niego umiejętności spójnego mówienia i prezentowania treści kształcenia z zakresu trzech ostatnich lekcji, z uwzględnieniem kontekstów literackich, historycznych, filozoficznych, artystycznych, poznawanych również na wcześniejszych lekcjach i w klasach programowo niższych, bądź większej części, jeżeli zostanie to wcześniej zapowiedziane;
  - b) **-pisemnej**:
    - kartkówki sprawdzającej ostatnio nabyte wiadomości uczniów,
    - testu o charakterze sprawdzającym,
    - testu znajomości lektury,
    - zadania klasowego (dwugodzinnego) - zapowiadanego z tygodniowym wyprzedzeniem lub niezapowiadanego (jeśli jego temat dotyczy ostatnio omawianych zagadnień), na którym uczeń poza wiedzą z obowiązującego zakresu wykazuje się również znajomością kontekstów poznanych w klasach programowo niższych,
    - testu czytania ze zrozumieniem,
    - dyktanda
  - c) **innych form**, mających na celu sprawdzenie praktycznych umiejętności uczniów, np. recytacji, sprawozdań, inscenizacji, wystawy, prezentacji, projektu, itp.
  - d) ocenie bieżącej podlega również aktywność ucznia na lekcjach i jego przygotowanie do zajęć.
3. Sprawdziany oceniane są zgodnie z następującym przelicznikiem procentowym:

celujący	- 98 - 100 %
bardzo dobry	- 88 - 97 %
dobry	- 76 - 87 %
dostateczny	- 58 - 75 %
dopuszczający	- 46 - 57 %
niedostateczny	- 0 - 45 %
4. Przedmiotem śródrocznej i rocznej oceny osiągnięć edukacyjnych uczniów jest zarówno zasób wiadomości teoretycznych, jak i ich umiejętności praktycznych.
5. Nauczyciel, wystawiając ocenę semestralną i roczną, bierze pod uwagę stopień spełnienia przez ucznia wymagań przedmiotowych. Analizuje:
  - oceny cząstkowe wystawione za poszczególne formy aktywności ucznia wymienione w punkcie 2.
  - czynione postępy,
  - pisemne opinie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
  - udział i sukcesy odniesione w konkursach przedmiotowych.
6. Jeśli uczeń uzyska wysokie wyróżnienie w olimpiadzie przedmiotowej w etapie pozaszkolnym, może otrzymać ocenę cząstkową celującą, natomiast laureaci i finaliści konkursów ponadwojewódzkich i olimpiady przedmiotowej otrzymują ocenę celującą na koniec semestru lub roku.
7. Uczeń zobowiązany jest znać treść lektur omawianych na lekcji; posiadać na lekcji systematycznie, starannie prowadzony zeszyt, podręcznik, omawianą lekturę, w terminie odrabiać zadania domowe.
8. Prace klasowe i sprawdziany z większej partii materiału są obowiązkowe i zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem.
9. Uczeń, który nie pisał zapowiedzianego sprawdzianu, jest zobowiązany do jego napisania w dodatkowym terminie ustalonym z nauczycielem (do 7 dni od powrotu do szkoły). Jeżeli uczeń nie przystąpi do napisania pracy w ustalonym terminie, pisze ją na pierwszej wyznaczonej przez nauczyciela lekcji.

10. Uczeń w pierwszej klasie dwa razy w semestrze może być nieprzygotowany do lekcji bez względu na powód (nieprzygotowanie musi być zgłoszone przed rozpoczęciem lekcji). Możliwość zgłoszenia nieprzygotowania w klasach programowo wyższych uzależniona jest od frekwencji ucznia po klasyfikacji rocznej. Nieprzygotowanie nie dotyczy znajomości treści lektur oraz lekcji, na których pisane są prace klasowe i zapowiedziane sprawdziany.

11. W ciągu semestru uczeń ma możliwość jednorazowego poprawiania jednej oceny z dużego sprawdzianu badającego wiedzę historycznoliteracką, teoretycznoliteracką, testu ze znajomości lektury.

12. Na lekcji uczniowi nie wolno korzystać z żadnych urządzeń telekomunikacyjnych bez wyraźnej każdorazowej zgody nauczyciela, powinny być one wyłączone i schowane. W przypadku użycia takich urządzeń na sprawdzianie (bez pozwolenia nauczyciela) wykonana praca ucznia będzie traktowana jako niesamodzielna czyli niespełniająca wymagań edukacyjnych na żadną z pozytywnych ocen.

13. W przypadku stwierdzenia niesamodzielności ucznia w wykonanym przez niego zadaniu, otrzymuje on ocenę niedostateczną.

14. Oceny wystawione przez nauczyciela są jawne i na prośbę ucznia lub rodziców nauczyciel uzasadnia swoją decyzję.

15. W sytuacjach, w których okoliczności uniemożliwiają bezpośrednią pracę nauczyciela z uczniami, przewiduje się wprowadzenie zdalnego nauczania, monitorowania i oceniania uczniów. Praca z uczniami w takich sytuacjach odbywa się przy pomocy odpowiednich narzędzi, zależnych od wskazań odpowiednich władz oświatowych, a także możliwości technicznych nauczyciela i uczniów. W sytuacjach zdalnej pracy obowiązują te same zasady oceniania uczniów jak w warunkach pracy bezpośredniej.

WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA OCENY ROCZNEJ

1. Nauczyciel przedstawia proponowaną ocenę roczną w terminie zawartym w WSO
2. Uczeń ma możliwość uzyskania wyższej niż przewidywana oceny rocznej, jeśli w trakcie roku szkolnego spełni następujące warunki:
  - solidnie przygotowywał się do zajęć (np. na bieżąco prowadził notatki, przeczytał lektury, odrabiał na bieżąco zadania domowe)
  - skorzystał z możliwości poprawy przewidzianej w powyższych zasadach oceniania.
3. Uczeń spełniający warunki zawarte w punkcie 2., może zgłosić chęć uzyskania wyższej oceny rocznej niż przewidywana. Píše wówczas test obejmujący treści nauczania w danej klasie. Test oceniany jest zgodnie z obowiązującym w niniejszych zasadach przelicznikiem procentowym (pkt.3)
4. Termin sprawdzianu ustala nauczyciel. Sprawdzenia ten jest przeprowadzany w sposób pisemny. Jeżeli uczeń nie zgłosi się w ustalonym terminie, wcześniej proponowana ocena zostaje podtrzymana.

ZASADY OCENIANIA PRAC Z JEZYKA POLSKIEGO UCZNIÓW ZE STWIERDZONYMI DYSFUNKCJAMI:

Kryteria dotyczą uczniów posiadających opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej, w której potwierdzono określone deficyty i charakter zaburzeń.

1. W pracy pisemnej z języka polskiego autorstwa ucznia, u którego stwierdzono **dysleksję i dysortografię**, nie uwzględniamy w ocenie następujących błędów:
  - a) zmienionej kolejności liter w wyrazach,
  - b) wstawionych dodatkowych liter w wyrazie, opuszczonych lub przestawionych liter,
  - c) opuszczonego początku lub końca wyrazu,
  - d) występowania w wyrazach głosek dźwięcznych zamiast bezdźwięcznych i odwrotnie,
  - e) mylenia głosek i i j, głosek nosowych z końcówką fleksyjną, np.: ę – em, ą – om,

- f) mylenia przedrostków z zaimkami, np.: pode szły; błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami, np.: wklasie, zachwilę, napewno,
- g) niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich, np.: rosinie zamiast rośnie, skosiny zamiast skośny,
- h) pisowni niezgodnej z zasadami ortografii (od uczniów wymaga się dobrej znajomości zasad ortografii, co powoduje nadmiernie do nich zaufanie i schematyczne ich stosowanie, np.: startóje bo startować, błędnej pisowni wyrazów, którymi nie rządzą zasady ortograficzne (których pisownię trzeba zapamiętać),
- i) błędnego stosowania lub niestosowania znaków interpunkcyjnych.

2. Uczeń, u którego stwierdzono dysgrafię ma prawo pisać bardzo wolno i stawiać niekształtne litery, pisać mało czytelnie i poza liniami.

3. Wszystkie inne uchybienia w pracy nie są uzasadnione wymienionymi dysfunkcjami.

4. Dysfunkcje słuchu – obniżamy kryteria oceniania zgodnie z zaleceniami poradni

5. Innego typu schorzenia – zgodnie z zaleceniami poradni.

6. Uczniom posiadającym opinie o wydłużonym czasie pracy wydłuża się czas prac pisemnych lub przewiduje się mniejszą ilość zadań.